

Megjelen minden második napon
kedd, csütörtök és szombat este.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Sátoralja-Ujhely, főtér 9. szám.

Kéziratokat nem adunk vissza.

Apró hirdetéseknek minden garmond szó
4 fill., vastagabb betűkkel 8 fill.

Nyilttérben minden garmond sor 30 fill.

ZEMPLÉN

POLITIKAI HIRLAP.

ifj. Meczner Gyula
főszerkesztő.

dr. Szirmay István
felelős szerkesztő.

dr. Ham Sándor
főmunkatárs.

Előfizetési ára:

Egész évre 12 korona, félévre 6 kor,
negyedévre 3 kor.
— Egyes szám ára 8 fillér. —

Hirdetési díj:

Hivatalos hirdetéseknek minden szó után
2 fill. Petit betűnél nagyobb, avagy disz-
betűkkel, vagy kerettel ellátott hirdetések
térmeték szerint egy négyszög centim.
után 6 fill. — Állandó hirdetéseknek ár-
kedvezmény.

Amiben már nincs — rendszer.

— május 4.

Polonius óta szálló-igévé lett az a bizonyos örültség, amiben van — rendszer. Kedvelt és kapós ez különösen a politikában, ahol az emberek, ha egy kicsit még vérmesebbek is, hamar hajlandók az ellentétes nézetet vagy örültségnek, vagy hazafiatlanságnak titulálni. De természetesen sokszor el kell azután ismerni, hogy abban a bizonyos örültségben amit másokra fogunk, még is van valami logikai gondolat, vagyis Polonius nyomán . . . rendszer. De mit szöjjön az ember a Polónyi ur örültségéhez, amelylyel a képviselőház május 1-én lefolyt ülését nevezetessé, az az nevezetessé tette? No ez már nem a Polonius örültsége, ebben bizony már nincs semmi logikai tartalom, nincs benne — rendszer.

Ez az örültség a gonosz és veszélyes fajtaúkból való, abból, amit hivatalosan úgy hívnak, hogy — közveszélyes.

Mert nézzünk csak a szemébe a Polónyi ur örültségének! (Nota bene: nem egyedül ő volt benne a hibás, de — úgy olvastam — ő volt a vezérbümbölgő; azért kötöm az egész dolog jellemzését az ő nevéhez.) Kezdjük az elején.

A függetlenségi párt elhatározta (a néppárttal együtt) még januárban, hogy obstruálni fog. Megobstruálja azokat a bizonyos katonai javaslatokat. No jó. Én ugyan már az obstrukciót magában véve is örültségnek tartom, de elősmerem, hogy van benne rendszer. Elhatározta továbbá a függetlenségi párt, de már a néppárt nélkül, hogy obstrukció alá veszi az indemnity javaslatot is. Mondjuk rá erre is, hogy: no jó; ez is örültség, de még ebben is van valami logikai gondolat.

Veszedelemes játék ugyan az ország alkotmányával, de a logika talán éppen abban rejlett, hogy az ekként felidézett veszélyes alkotmányjogi helyzet nyomást fog gyakorolni a kormányra és vagy le mond (ami minden féle ellenzéknek a legédesebb győzelme,) vagy vissza vonja azokat a bizonyos javaslatokat (ami szintén győzelem számba ment volna ugyan, de már korántsem lett volna olyan édes, mint a kormánybukás.) Sőt el lehet még képzelni egy harmadik alternatívát is, hogy t. i. a kormány elfogadta volna a java részét azoknak az ugynevezett nemzeti követelményeknek, a melyeknek zászlaja alatt az obstrukciós had csatára

indult. (No, ez meg már éppen-séggel nem volt kívánatos a t. ellenzék részéről, — bárha ez lett volna a legtokéletebb győzelem — mert ez esetben aztán miben is keresnének tovább is a parlamentben azok a híres „Zoltán“-ok!)

Egy szóval: mint eszközt, mint a többség és a kormány elhatározására befolyással bírható nyomást — még az indemnity ellen elhatározott obstrukciót is el lehetett képzelni a rendszerre fektetett örültségek között. Ezzel a többséggel és ezzel a kormányval szemben volt jogosultsága annak a feltevésnek, hogy az alkotmány megsértésétől teljes valójával irtózik, mert hisz ez az a többség és ez az a kormány, amely az alkotmányosság és törvényesség jegyében fogamzott s mindvégig hű marad fogantatásához. De ugyanezért gondolkozóba kellett esni első sorban éppen annak az ellenzéknek, amely erre a logikai gondolatra építette örültes hadi tervét, mikor megbizonyosodott arról, hogy a többség és a kormány minden alkotmányos érzése mellett is szívesen ragaszkodik előbb elfoglalt álláspontjához.

Ne beszéljünk azonban egyelőre erről és az egész ellenzékéről, hanem maradjunk csupán Polónyiék mellett.

Ezeknek az uraknak május elseji szereplése örökös szégyenfoltja lesz a magyar képviselőház történetének.

Azt hinné az ember, hogy egy olyan komoly, szinte ünnepélyes és kétségtelenül történelmi pillanatban, midőn a költségvetéssel és ideiglenes felhatalmazással nem rendelkező kormány elnöke először kíván nyilatkozni a törvényhozás előtt és jelentést tesz arról, hogy vezet-e, vagy sem továbbra is az állam háztartását, a törvényhozó-testület minden egyes tagja át van hatva kötelessége és felelőssége komoly tudatától és ugy cselekszik, mint komoly férfiakhoz illik.

Hát csak tessék elolvasni május elsejének történetét és Polónyi, meg társai szereplését — és igazat fognak nekem adni, hogy amit ezek az urak műveltek, az már nem nemzeti ellentállás, nem komoly ellenzéki férfiakhoz illő harc többé, hanem a szó legszorosabb értelmében örültség. Közveszélyes örültség, amelyben még az a kis vigasztalás sincs, hogy van benne — rendszer.

Szirmay István.

Hazafiság és — Duna-ünnepély.

— május 5.

Meg kell adni, hogy a függetlenségi párt tollforgatói százsorta leleményesebb emberek, mint a kormány párt jámbor publicistái! Ervelni, felvilágosítani, tárgyilagos előadással küzdeni a becsületes meggyőződés mellett, ehhez talán konyitának még ők is szegények. De mit ér az manapság? Nem kell többé a józan szó a magyarnak. Hát mi kell neki? Istenem, még ez is kérdés? Népgyűlés, küldöttség és — Duna-ünnepély!

Nem hiszitek? Olvassátok el csak a Felsőm. Hírlap vasárnap számát. Meg van abban írva, hogy vasárnap (május 10-én) óriási népgyűlés lesz városunk falai között. Fogja pedig ezt a népgyűlést rendezni a függetlenségi párt Zemplénvármegye egész közönségének bevonásával. (??) Azután pedig kedden külön vonaton küldöttség megy Budapestre és — „mert a felmenetel épp a nagy dunai ünnepély idejével esik össze“, a küldöttség tagjai ezt a rendkívül fényesnek ígérkező ünnepélyt is élvezhetni fogják.“ „Kívánatos — írja a Fm. H. — a szent cél érdekében, hogy minél nagyobb, minél számosabb legyen az a küldöttség!

Hát ugyan ki merne kételkedni, hogy most már csakugyan nagy, számos és impozáns lesz az a küldöttség? Soha szeatebb cél még nem lelkesítette a zempléni honfiakat. Nyole forintért tüntethetnek a katonai javaslatok, az udvartartási költség, a Götterhalte és az egész magyar alkotmány ellen; megnézhetik a parlament kupolás csarnokát, meghallgathatják a gróf Apponyi hatalmas választát és élvezhetik a dunai ünnepély látványosságait! Ez már csak kifizeti magát?

Látjátok ti mameluk ujságírók, így kell tudni a lelkesítéshez; így kell összehozni a népgyűlések százezreit! (Mert százezer választó csak lesz most ezen a gyűlésen?) És látod te szegény Tarczy Pál, így kell megfogalmazni a gyűlések meghívóit! Duna-ünnepély — különvonat — 4 ft — és nem az Istenben boldogult Dobó István szelleme lelkesíti ma a független polgárokat!

Az élvezetes program harmóniáját csak egy dolog zavarja meg az én szerény ízlésem szerint. Az t. i., hogy a Kossuth Lajos sírját is ugyanazon a napon fogja a nagyszámu és impozáns küldöttség megkoszorúzni, amikor lelke és szíve már előre repedni fog a dunai ünnepély ígérkező gyönyöreitől. Ez az egy pont nem illik be ennek a kedélyes kirándulásnak a keretébe. Meg azután micsoda igaz érzéssel járulhatnak azok a Kossuth Lajos sírjához, akik segítségére sietnek a Kossuth Lajos legnagyobb alkotását, a magyar parlamentarizmust döngető gyászmagyaroknak. Ugyanazon a napon tüntetni a magyar népképviselői alkotmány ellen és farizeus képpel elmenni annak a férfúnak sírjához, aki annak megalkotásában a legtevékenyebb volt: hogy illik ez össze tisztelt hazafiak? Hol itt az őszinteség, meg a következetesség! Vagy erről a mai viszonyok között már kár beszélni is?

Sz. I.

UJ ROVATUNK.

— május 5.

A várost több ezer koronaig károsította meg a minapi erdőégés. Ez a kár tehát nem aféle csekélység, ami felett az eltussolás szokásos frázisaival napirendre lehetne térni. Még kevésbbé lehet összedugott kézzel bevárni az újabb erdőégéseket, amelyek pedig, ha csupán plakátokkal védekezünk az erdőgyújtogatás ellen — több mint valószínű, hogy be fognak következni. Hiszen kevés tavasz mulik el kisebb-nagyobb tűz nélkül, amelyeket egytől-egyig az erdőn csatangoló gyerekek szoktak előidézni. Elpusztult ez idén egy jókora terület egy éves tölgykulturája. Azonkívül nagy darab sarjerdő, mely ki fog ugyan hajtani, hogy nyomorúságosan tengődjék. A leégett sarjerdő tölgyei sürgősen visszavágandók lennének, mert anélkül az újabb sarjadzás vagy nem lesz életképes, vagy évekkal vettetik hátra. Természetesen a visszavágásból nem lesz semmi, mert az „költséggel járna.“ És utóvégre ki az ördög törődik a jövő század Ujhelyével, amelyik hogy tíz évvel hamarabb, vagy később nyerendevágásra érett erdőt, tegyen róla, ahogy tud.

Mi azonban szeretnők a közdolgozókban a realitást. A városi erdő nem csak arra való, hogy letaroljuk s az értékét elköltsük, (az erdő értékesítésre vonatkozólag észrevételeink lesznek, amelyek furesa világitásba fogják helyezni a gazdálkodást) hanem azt a jó gazda gondosságával fel is tartani, ami nem abból áll, hogy úgy ahogy elszórjuk a kivágott részben a makkot s aztán reabizzuk a síhederekre, hogy tavasszal rendezzenek tüzijátékot az erdőben.

Könnyműien és felületesen járt el tehát a tisztelt képviselőtestület, amikor az erdőnek a jövőben való megvédésére nézve nem intézkedett, hanem helyben hagyta az eddig való slendriánságot. Es rettenetesen felületes az a megokolás, amelylyel az a kérdés a napirendről levétetett. Mert ugymond: a városi felületesség „a megőrzés költséggel járna“ és az erdő nagy kiterjedése miatt meg nem őrizhető. Hát hogy költséggel jár minden eredmény, az bizonyos, a kérdés csak az, vajlon az ér-e többet amit ki nem adunk, vagy amit kockáztatunk az ilyen takarékosággal.

Ha úgy fogjuk fel a dolgot, amint valószínűleg a t. indokoló felfogás, hogy annak az új ültetésnek már mi ugyse látjuk a hasznát, ergo ne is költsünk a megoltalmazására, akkor némileg igazsága van a tisztelt megokoló urnak s nagyon egyszerűnek mutatkozik a város erdőgazdálkodása, t. i. vágjuk ki az egész erdőt az utolsó pipaszárnak való eszerjég s aztán el kell csapni a kezelő-személyzetet, mert hát az „költséggel jár“, a továbbiakkal pedig bizzuk meg a jó öreg gondviselést, az díjtalanul működik, előre is megszavazhatjuk a gondviselésért a jegyzőkönyvi köszönetet, vagy akár a diszpolgárságot is. Ez az erdőprogram igen egyszerű, csak abban a hibában szenved, hogy kegyetlenül ügyefogyott, azonkívül az erdőtörvény is kellemetlenkedik egy kicsit, amelyik a letarolt erdő újra ültetését és gondozását parancsolja meg. A gondozás alatt pedig józan

eszu ember azt is érte, hogy a sarjerdő az évenkénti felgyújtás ellen biztosítottak. Minthogy pedig erdőt beasszekurálni nem lehet, mint azt a remek színházunkat, gőzfürdőnk és összeomlani készülő iskolánkat, tehát csak a kritikus évszakban való éber őrködésre gondolhatunk, ami azonban — sajnos — „költséggel jár.“ De hát ha bátorokodunk némileg kellemetlen kérdéseket intézni a tisztelt városihoz, az erdőültetés és kultiválás nem jár költséggel? Hát aztán ha a költséggel beültetett terület a tűz folytán elpusztul, az újra ültetés nem ismét költséggel jár? Hát aztán, hogy továbbra is kellemetlenkedjünk, — ha erdőgés van, nem szükséges mozgósítani tűzoltóságot, rendőrséget, katonaságot a tűz elfojtása végett? Ez aztán már költséggel és kellemetlenséggel jár. De járhat egyéb is. Mert az erdőtüzek évszaka a legtüzevesélyesebb idő a városra is. Ugyan kérem mi lett volna a multkor, ha amikor a tüztőlóság és a helyőrség az erdőtüzet oltotta, a városban is tűz támadt? Vagy arra nem gondol a tisztelt város, hogy a Magashegy egése a várost is tüzeveszély fenyegeti? Hiszen a Zsolyomka pincéi és háza légrányban az erdő széléből alig pár száz lépés távolságra fekszenek. Egy szélvihar erdőgéskor végzetessé válhatik. Hogy idáig nem volt, az mit sem bizonyít az ellen, hogy nem lehet. Sőt e tekintetben a veszedelem most a legnagyobb, mert a cserje egése alig oltható, most pedig s még hosszú éveken át az egész Magashegyet sűrű bozótos cserje fedi s fogja fedni. Ha például jövőre valami gyermek ismét felperzseli erdőt — ami igen valószínű, mert hiszen a spektakulum évről-évre ismétlődik — s véletlenül heves észak szél támad, nemcsak a Magashegy kulturája megy tönkre, de leéghet a város is.

Ennyi kockázattal szemben csak érdemes volna t. város valamit tenni! Pardon, valamit tettünk is. Az erdőgés után komoly, sőt komor tartalmu plakátok esziriztek fel Ujhely összes utca sarkaira, amelyek eltiltják az erdőben való járást mindenkinél, hanem ha arra pecsétetes engedelem váltatták. Hát kérem szépen csekélyke felfogásom szerint a plakát a legköltségesebb valami, mert az azzal járó költség teljeseen haszontalan.

A Barnum plakátját még csak megnezik, mivel hogy érdemes a megnezésre, már csak ritkaságánál fogva is. De, hogy az erdei kőszalához szokott suhanéok elolvassák az erdőjárás tiltó okait, pláne hogy egyetlen suhanéot vissza retentsen az a jámbor nyomtatvány, azt nem hiszem. A plakátirozás a semmit tevés gruppirozása. Még azt értem, ha a frissen mázolt sétatéri lócákra figyelmeztetik a publikumot, hogy akinek a nyári bugyogója kedves, óvakodjék a letlepedéstől, de hogy egy megrögött rossz szokástól valaki plakátokkal gondolja a város suhancait leszoktatni, azt felette jámbor és kegyetlenül jóhiszemű embernek tartom. A felnőtt emberek kitiltása pedig felesleges, mert azok nem gyújtják fel az erdőt. Egyébként — ismételjünk — a plakát senkit vissza nem tart az erdőben való járástól, amint hogy a minapi plakátirozás után is tele volt inasokkal, kisdíjakkal és tele lészen ezután is. Különben a plakát-irodalommal külön szándékozom foglalkozni.

Az eddigi slendriánság mellett való maradás második indoka az, hogy: nagy lévén az erdő, az meg nem oltalmazható. Ennél zöldebbet keveset jelentett ki idáig város. Mert bár úgy volna, hogy sok erdeje lenne Ujhelynek. Kassának például kvadrát mértföldekben kifejezhető mennyiségű erdeje van, azonban nem hisszük, hogy meg ne tudná őrizetni. A megőrizni való nem tudás ujhelyi specialitás, ahol megtörtént az, hogy: a város őrzési díjat éppen annyit követelt a parlagerbirtokosoktól, mint a vándorlali termőszőlő tulajdonosától,

mert úgy mond „őrizni a parlagerot is kellett“, de már az erdő megővására nem jut, mert arra külön kivetést csinálni nem lehet. Más szóval az őrzésért a más zsebére szívesen alkalmazza a dupla krétát a város, de ami pénzbe kerülne magának: abban már a józan ész és a felelősség ellenére is spórol.

A megőrzés pedig nem ördögesség s hozzá tesszük, hogy elodáztatlan. A tavaszi szárazság tartama alatt, amikor az avar olyan, mint a puszkapor, meg kell akadályozni a gyerekek, suhanéok erdő kőszalását. Ismételjünk, meg kell!

A kritikus idő két hónap. Helyesebben a két hónap vakációs délutánjai s vasár- és ünnepnapjainak a délutánjai, amikor kisdíjak, mesterinas az erdőt kőszalni szokta. Ezekből a napokból is kiesnek az esős, hideg napok, mert akkor vagy nem kőborol senki az erdőben, vagy nem veszélyes a dolog. Hát kérem harminc délutánra (pedig annyiszor sem kell) kiállithat a város az erdőfelé vezető utakra (Május-kút, Zsolyomka, Ungvár, Torzsás) két-két ad hoc hegyőrt, vagyis a kritikus időszakokra hegyőrzéssel megbízott embereket, akik érvényt fognak szerezni az erdőben való kőborlást tiltó rendelkezések. A városi seprűsök, szolgák is kirendelhetők, mert délből nem sepernek, s mert a rendkívüli szükség rendkívüli intézkedést parancsol. (Ha tűz van az erdőben, úgy is ki kell rukkolni minden ép kéz lábú embernek).

Ennyiből áll az egész. Ha pedig kezdetben nem bírnának az így kirendelt ad hoc örök a kőborlókkal a rendőrség is igénybe vehető. Az eredmény feltétlenül az lesz, hogy a tavaszunkénti erdőgyújtogatók távol tartanak a hegyektől. Más mód nincs, a plakát egyenesen nevétséges. A legutóbbi plakátirozás után az első délután e sorok írója zavarta le a gyerekeket a magashegyi erdő tövére.

De Ujhelyben erre az intézkedésre két okból is nagyobb szükség van. Először, mert a város közvetlenül hegy alatt fekszik, tehát a gyerek sereget vonzza a közeli erdő, másodsor mert más városban van köztér, közkert, vagy valami játékhegy egyebütt s a gyermek sereg a szabadba való tartózkodás vágyát kielégítheti anélkül, hogy az erdőt kellessék felgyújtani, nálunk azonban nincs a világon semmi, itt minden gyermek az erdő felé tart, természetesen fel is gyújtják a kőborló gyerekek az erdőt majdnem minden esztendőben. De a bajon segíteni kell, sőt több — muszáj.

x-y.

VÁRMEGYE ÉS VÁROS.

(**Bizottsági ülések.** A vármegyei közigazgatási bizottság *f. hó 11-én d. e. 9 órakor*, a gyámügyi felebbviteli küldöttség pedig *f. hó 8-án d. e. 10 órakor* tart gróf Hadik Béla főispán elnöke alatt ülést.

(**Törvényhatósági bizottsági közgyűlés.** A vármegyei törvényhatósági bizottságnak rendes közgyűlése — mint értesülünk — *f. hó 18-án* lesz. Ezt megelőzi *f. hó 16-án* az állandó választmány ülése.

(**A sátoraljaujhelyi hegyközség ügye.** A polgármester a földmivelésügyi m. kir. miniszter rendeletére és több szőlőbirtokos kérelmére a sátoraljaujhelyi hegyközség megalakítása végett *f. évi június hó 4-ének* délutáni 3 órájára gyűlést hívott össze. Reméljük, hogy e régóta húzódó ügy végre az összes érdekelt megelégedésére megoldást fog nyerni.

(**A központi választmány f. hó 2-án** tartott üléséből a jövő évre érvényes képviselő választói ideiglenes névjegyzéknek közszemlére kitétele tárgyában a következő hirdetményt bocsátotta ki:

„**19. kpv.** 1903. szám. Zemplén-vármegye központi választmányától. Hirdetmény. Zemplén-vármegye köz-

ponti választmánya ezennel közhirre teszi, hogy az országgyűlési képviselőválasztóknak 1904. évre érvényes névjegyzékét — ideiglenes névjegyzéke a kihagyottak névjegyzékével együtt az 1899. évi XV. t. c. 146. §-a alapján az összes kerületekre nézve Zemplén-vármegye székházának kis termében, az egyes községekre vonatkozó névjegyzék pedig Sátoraljaujhely r. t. városban, minden nagyközségben és a körjegyzőségekben közszemlére kitéttetik. A névjegyzékek folyó 1903. évi május 5-től május 25-ig tartanak közszemlére kitéttetéve s azok kiigazítására irányuló felszólalások *f. évi május 5-től 25-ig* adhatók be, az ezekre tett észrevételek pedig május 16-tól május 24-ig fogadtatnak el és pedig Sátoraljaujhelyt érdeklőleg a polgármesternél, egyebütt pedig az illető nagyközség elöljáróságánál vagy a körjegyzőségekénél. Az elöljáróságok, illetőleg körjegyzőségek irásban beadott felszólalásokat és ellenérvételeket az iktató-könyv kivonatával és a megküldött id. névjegyzékkel együtt *f. évi május hó 26-án* a központi választmány elnökehez azonnal beküldeni kötelesek. Felhivattuk azon választók, kik több kerületben vétettek fel a névjegyzékbe, hogy azon v.-kerületet, melyben jönukat 1904-ben gyakorolni szándékoznak, ugyanazon határidő alatt jelöljék meg, mert ellentétben csak azon kerületben szavazhatnak, amelyben állandó lakásuk van. Végül, minthogy az összeírásnál, mint az id. névjegyzékek feirásánál tévedések fordulhattak elő, a központi választmány figyelmessé teszi az érdekelteket, hogy a közszemlére kitétt id. névjegyzékeket saját érdekükben megtekinteni el ne mulasszák. Kelt Sátoraljaujhelyben, 1903. évi május hó 2-án. **Dókus Gyula** s. k. alispán, mint a központi választmány elnöke. **Staut József** s. k. a központi választmány jegyzője.“

(**Kanyaró-járvány Sátoraljaujhelyben.** A kanyaró járványszerűleg újból fellépett Sátoraljaujhelyben. A polgármester további intézkedésig az óvodákat bezáratta.

(**Mezőőrök felfogadása Sátoraljaujhelyben.** A város határára vonatkozó kivetés és beosztás jogerőre emelkedvén, a város három mezőőri állásra pályázatot hirdet. Jelentkezni lehet a város gazdasági felügyelőjénél.

Egy sajtóságos vásár.

Ungvár, május 3.

Mindenesetre sajtóságos és nem mindennapi esemény számba megy ez a vásár, melylyel foglalkozni akarok.

A haladás e korszakában bámulatba ejtő tényekkel állunk szembe, melyekkel bebizonyíthatjuk, hogy a haladás óriási méretei dacára képtelenek vagyunk hazánk számos vidékein a századok óta uralkodó és meggyökerezett homályba behatolni és a felvilágosodottság fákláját magasra emelni! Nem, ott a világosság éberesztő és melegítő sugara elvesztik fényüket, a termékenyítés ezen a talajon illuzoriussá tétetik.

Nem vesztegetnénk a drága időt refleksiókkal, hogy ha csak is refleksiók volnának; de mint a tanügy lelkes barátja, nem hunyhatozok szemem oly tény előtt, melyről személyesen meggyőződtem, hogy ennek fennmaradása által a zsidó ifjúság nagy része a magyar nyelv művelésétől elvonatik és saját hazájának nyelve előtté terra ignota marad.

Sokan azon meggyőződésben élnek, hogy sikerült a zugiskolákat — az ország e mētelyeit — gyökerestől kitépni. Ezeknek nyugodt lelkiismerettel mondhatom, hogy tévedésben vannak! Zarándokoljanak ide a sátoros ünnepek után — kétszer történik minden évben — tavasszal és őszszel — és e város legelénkebb részén egy valóságos zugtanító gyűlével találkozunk, kik a szabad ég alatt gyülekeznek és ottan bocsátják áruba tudásukat vagy tudatlanságukat. Itten találkozhatni Szabolcs, Szatmár, Ung,

Bereg, Máramaros és Zemplénvármegyékben lakó, többnyire jobb módúakkal, kik e helyen választják a csemetéik neveltetésére szánt anyagot.

Hogy miképp áldják a magasztos feladatot az ily módon szerzetek és szerződöttetek? E kérdésre feleljenek a tanügyért lelkesülők és a magyar nyelvet terjesztő egyesületek.

Tény, hogy azonban ezen anomáliának a leghathatósabb eszközökkel kell hogy véget vessünk, ennek tovább burjánzását meg kell gátolnunk a leghathatósabb módon, a legerélyesebben üldözőbe venni a romboló fészkeket, hogy a serdülő nemzedéknek módot nyujtsunk a magyar nyelv elsajátítására és hogy a hazának jó hazafiakat nevelhessünk.

Dr. Thomán Dávid.

HIREK.

— **Személyi hir.** **Clair Gyula** altábornagy, a III-ik honvédkerület parancsnoka *f. hó 3-án* Kassáról városunkba érkezett és másnap hétfőn délelőtt a helyben állomásozó honvédszállalj fölött szemlést tartott. Az altábornagy ma reggel utazott vissza Kassára.

— **A fogyasztási szövetkezet alakuló közgyűlése.** A sátoraljaujhelyi tisztviselő fogyasztási és értékesítő szövetkezete folyó hó 10-én tartja a vármegyeiháza nagytermében alakuló közgyűlést. A szövetkezeti eszme tehát elég rövid idő alatt válik testté. Alig néhány hónap előtt indította meg a mozgalmat **Gál Lajos**, a helybeli kir. törvényszék derék albirája s ma már azoknak nagy száma, akik üzletrészeket jegyeztek, megtarthatják alakuló közgyűléseit, melyet hihetőség rövid időn belül fog követni a szövetkezet megnyitása is. Az előkészítő-bizottság most bocsátotta ki a következő szövegű értesítéseket: „A sátoraljaujhelyi fogyasztási és értékesítő szövetkezet“ 1903. évi május hó 10-én, vasárnap délután 3 órakor tartja meg alakuló közgyűlést a vármegyeiháza nagytermében. Az alakuló közgyűlés tárgyai: 1. Korelnők és jegyző választása. 2. Az előkészítő-bizottság által készített alapszabálytervezet felolvasása, esetleges módosítások megtétele s az alapszab. végleges szövegének megállapítása. 3. Igazgatósági és felügyelő bizottsági tagok választása. 4. Esetleges indítványok. Felhivattuk mindazok, kik az előkészítő-bizottság által kibocsátott iveken egy vagy több üzletrészt jegyeztek, avagy ilyeneket a megalakulás előtt még jegyezni fognak, hogy szavazati és egyéb alapszabályszerű jogaik gyakorlása végett minél számosabban megjelenni sziveskedjenek. Szavazati jogot csak azok gyakorolhatnak, akik üzletrész jegyzés folytán az alakuló közgyűlés megnyitására a szövetkezetbe tagokul beléptek. Akik üzletrészeket a fentjelzett ideig nem jegyeztek, csak mint vendégek lehetnek jelen. Hölgy vendégek részére a karzat tartatik fenn. Egy üzletrész ára 20 korona. Alíráások még mindig eszközölhetők **Gál Lajos** kir. törvényszéki albiró hivatalos helyiségében. Sátoraljaujhely, 1903. május hó 3-án. Hazafias üdvözllettel az előkészítő-bizottság.

— **Ezredévi emlékünnepek.** A valás- és közokt. miniszter által az áll. el. népiskolák számára kiadott „Utastítás“ban az iskolai ünnepélyek száma a minden év május havában meg tartandó ezredévi emlékünnepe lyne meg szaporodott. Ezen emlékünnepet a helybeli áll. iskolában *f. hó 4-én* hétfőn délután tartották meg. Az ünnepelet az osztálytanítók hazafias beszéddel nyitották meg, melyben méltatták az emléknep jelentőségét; felujították honszerző őseink, s a magyar történelem többi kiválóbb alakjainak emlékéit; elmondották az edes haza megszerzése és fentartása érdekében olykor önfeláldozó, dicső halálában is véghezvitt hazafiai tetteiket s ezek által a növendékek az ezeréves

haza iránt véghetetlen szeretetre buzditották. Ezután a gyermekek szavalatai és hazafias éneklései következtek, melynek végeztével a bennők felberezített hazaszeretében megerősítve, az iskolai szép emlékűn befűzésük után a nemzeti színű jelvényekkel feldíszített gyermekcsereg szétszolgált.

— **Erdőégés.** A magashegy erdő ismét veszedelemben forgott. Vasárnap délután 1 óra tájban a hegynek a város felé néző oldala kigyuladt és a tűz rohamosan terjedt felfelé. A feldőlt füstre figyelmessé lettek a városban és rövid idő alatt csakhamar híre terjedt, hogy a Magashegy erdeje ismét lángbaborult. A veszély azonban nem volt olyan komoly, mint a legutóbbi erdőégés alkalmával. Az ifjabb Mechner Gyula tűzoltó-főparancsnok vezénylete alatt kivonult tűzoltók fél 4 órára teljesen beoltották a tüzet s ezzel idejekorán utját állták a további veszedelemnek. Most is a falevelek és a földön heverő száraz galyak égtek, de amellet erősen megrongálódtak a fiatal fácskák is. Hogy ki gyűjtötte meg az erdőt, nem tudják, valószínűnek tartják azonban, hogy a gyújtogatás boszú műve. Azok között tehettek, akiknek az erdőből zöld galyt vinni megtiltották. A nyomozást ez irányban megindították.

— **Öngyilkossági kísérlet.** F. hó 2-án Mező-Laborezon *Urban* Elemér nevű pénzügyi fővigyázó öngyilkossági szándékából szolgálatteljesítésével megöltte magát. Minthogy azonban a hosszú feyvert maga ellen irányítva jól megtartani nem bírta, a lövés alatti lökés következtében a feyver a lába felé rántódott s így csak a lába fejét sebesítette meg súlyosan.

— **Tűzoltók gyűlése.** A sátoraljváhelyi önkéntes tűzoltó-egyesület parancsnoksága folyó hó 4-én délután ülést tartott, melyen alapos tanulmány és beható tárgyalás alá vették a tervbe vett tűzjelző készülék kezelését és a tűzjelző állomások felállítását. A tűzoltó-egyesület 20 tűzjelző állomás felállítását vette tervbe. Ezek között vannak a nagyobb középületek és néhány magánház is, amelyeken ezt a felette praktikus készüléket elhelyezni célba vették. Az egyesületnek erre vonatkozó véleményes előterjesztését a város legközelebb tartandó közgyűlésén fogják tárgyalás alá venni, ahol végleg döntenek a tűzjelzők számának s felállítási helyének és idejének kérdésében. A parancsnoksági ülés azután a tűzoltók biztosítása, a nyári ruhák beszerzése és az 1903. évi 324 korona 11 fillérnyi pénztári maradvány hováfordítása tárgyában hozott határozatokat s ezzel az ifjabb Mechner Gyula főparancsnok elnöklése alatt tartott parancsnoksági ülés véget ért.

— **Uj vasúti menetrend.** Folyó évi május hó 1-ével új vasúti menetrend lépett életbe, mely a mi vonalainkon lényegesebb változásokat nem okozott.

— **Iskolai ünnepély A.-Bereckiben.** Magyarország ezredévi emlékűn nevét az alsó-bereckii iskola növendékei buzgón ünnepelték e hó 2-án. Id. *Berecz* Károly tanító lelkes imája s a tanulók által hazánk 1000 éves történetéből vett és felmondott fontosabb események méltatása után az iskola fundusán a millenium emlékére elültetett két díófa alá (egyik neve: Szent-István, a másiké: I. Ferenc József) vonultak az iskolai növendékek és elénekelték a Szózatot. A hazafias ünnepély mély nyomokat hagyott a gyermekek lelkében.

— **Hangverseny Kassán.** A 34. gy. ezred zenekara május 1-én a nemzeti színházban nagy symphoniai hangversenyt rendezett a katonazenekari karmesterek nyugdíj-alapja javára, Komjáthy színtársulatánál — a jótékony célra való tekintettel — szíves-ségből fölajánlott közreműködésével, zsufolásig megtelt ház előtt, fényes és előkelő közönség jelenlétében. Az előadást a Tannhäuser opera nyitányával kezdték meg, amely kitűnő összhang-

ról és az előadók kiváló technikai ügyességéről tett tanúságot. Ezt követte Zivuska Andor: „A rablók“ c. I. felvonásos színműve, amelyet Takács Mariska, Bartha Rózsika, Komjáthy János és Odry Árpád színművészek a tölük már megszokott kiváló precizitással adtak elő. Feltűnést keltett Lányi Ernő „Magyar meséje“, melyet a nagy zenekar — különösen a toborzót — olyan magyaros izzal és annyi művészettel adott elő, aminőt cs. és kir. katonai zenekartól még nem hallottunk. A fényesen sikerült hangversenyről a közönség mindenütt a legteljesebb elismeréssel nyilatkozik.

— **Mészároság és hentesség.** A keresk. miniszter f. évi 17,859. sz. alatt elrendelte, hogy a mézsáros- és hentesipar csak külön iparigazolvány alapján gyakorolható.

— **A hadbírák szaporítása.** Megemlékezünk már róla, hogy az új katonai büntetőperrendtartás életbe léptetése a hadbírák szaporítását is szükségessé teszi. A hadügyminisztérium most hirdette ki a pályázatot a hadbíró-gyakornoki állásokra, egyben pedig felhívta a tartalékos hadbírákat is, hogy előléptetés céljából tegyenek eleget az idevonatkozó rendelkezésnek.

— **Bejelentett tűz.** Nagy-Mihályban szokássá vált, hogy a tüzeseteket előre bejelentik névtelen levelekkel. E héten is több háztulajdonos kapott ily tartalomú névtelen leveleket, melyeket a hatóságnak szolgáltatották át. A rendőrség most az éjjeli szolgálatra különös szult helyez, létszáma azonban oly csekély, hogy a város egész területére felügyeletét nem terjesztheti ki.

— **Ki lehet üzletvezető.** A kereskedelmi miniszter fontos körrendeletet intézett a törvényhatóságokhoz. Szokásban volt ezelőtt ugyanis, hogy egyes kereskedők és iparosok idegen iparhatóságok területén is fióküzletet nyitottak, amelyben üzletvezetőkkül egyéneket alkalmaztak, kik maguk is önálló iparosok vagy kereskedők, vagy pedig nem bírnak a kellő képesítéssel. Ennek fogva elrendeli a miniszter, hogy kereskedők és iparosok, kiknek önálló üzletük is van, más üzletben nem alkalmazhatók s hogy az iparhatóságok szigorúan ellenőrizzék, hogy az üzletvezetők bírnak-e kellő képesítéssel.

— **Uj fényképész.** *Dunky* fivérek cs. és kir. fényképészek, kiknek Kolozsváron és Miskolcon is elsőrendű műtermei vannak, városunkban egy szép és modern műtermet építenek a „Zemplén“ nyomda udvarán. Az építkezés már folyamatban van, a műtermem még május hó folyamán meg lesz nyitva és pedig oly formán, hogy minden hónapban kétszer helyben felvételeket eszközöl és a fényképek Miskolcon — az ottani kényelmes és szakszerű nagy műtermőkben, ahol a legremekebb képek előállítására is képesek — kerülnek kidolgozás alá. Különbön *Dunky*knak Erdélyben és Felsőmagyarországon e téren olyan országos hírnevek van, hogy dícséretre nem szorulnak. A felvételi napok idejét körlevelek és lapunk útján is köztudomásra fogják adni.

— **A jövő hónap időjárása.** A Meteor a május havi időjárásról a következőket mondja: Május hó csomópontjai a következő napokra esnek: 1—4—6—7—11—17—18—19—20—21—25—27—30, amelyek igen sűrűn futnak egymás után, alig hagyva köztük egymás között; nagyobb köz a 11—17-iki közt van, de ideesnek a fagyos szentek, akik csillagászati csomópontok nélkül is eléggé zavarják az időjárást. Jellegre nézve a 18-iki hideg, fagyos jellegű, a többi azonban inkább enyhe; esős, csapadékos a 24-iki. A nagy szám azonban csak változatossá teszi az időjárást májusban, aminek folytán a nagyobb meleg kifejlődése akadályozva van, kivéve, ha nagyobb mennyiségű foltok, vagyis erősebb és gyakoribb kitörések jönének elő a napon, amely jeleket

azonban előre vizsgálni lehet. A változatosság széllel és esővel jár, így május hava inkább hűvös és csapadékos átlagos jelleggel bír. A fagyos szentekre csomópont nem esik, így ekkor fagyótól nem igen tarthatunk, legfeljebb változatos időt hozhatnak, de ezeket követően a 18-iki már erősen hideg jellegű, amely így veszélyt is rejt magában, fagyot illetőleg. Egy kitörés enyhítheti, vagy eltöltheti azt, de azért hatása ily enyhült formában is vagy később 7—13 nappal érezhető leend. Erős jellegű csomópontok: 7—11—18—21-re esnek, amelyek a napkitörések által azonban módosulhatnak.

— **Vidéki sóhivatalok sorsa.** A pénzügyminiszter a vidéken levő állami sóhivatalokat egyenkint megszünteti. E hirre vonatkozólag közlik, hogy a megszűnő sóhivatalok helyét magyar kir. sójövedéki ügynökségek foglalják el. Ismeretes dolog, hogy a pénzügyminisztérium a sóárusítást magánvállalat, egy részvénytársaság kezébe adta. Ez foglalja el az állami sóhivatalok helyét a vidéken a maga ügynökségeivel. A pénzügyminiszter e reformjával azt reméli, hogy a só árusítása a gyorsabban és élénkebben működő kereskedelem kezébe jut, a mint az ország több nagy városban (Debreczen, Nagyvárad, Kassa, Szabadka, Pécs, Szombathely stb.) már régebben így van. Ilyenformán már most hihetőleg a többi állami sóhivatal napjai is megvannak számlálva.

— **Drágább lesz a petróleum.** A kartelek kegyetlen sakkhuzásai megrendítik az európai népek budgetjét. Csak épp most érkezett a híre, hogy a cukor ára emelkedni fog s ime már is újabb veszedelem fenyegeti a háztartásokat. Drágább lesz a petróleum. Prágából azt jelentik, hogy a nagy csehszágai petróleumfinomítók a petróleum értékét ismételtelen fölemelték egy koronával és Oderbergből 25 és fél, Prágából 27 és fél koronára. A mult heti áremelkedés szintén egy korona volt. Az áremelést a nyers olajnak emelkedésével indokolják.

SZÍNHÁZ.

Színházi műsor:

Szerdán, május 6-án, itt először: „Mici hercegnő“ bohózat, a vigszínház nagyhatású műsordarabja.

Csütörtökön, május 7-én, bérlésben, „New-York szépe“, operette.

Pénteken, május 8-án, bérlésben: „A kis mama“, vígjáték 3 felvonásban.

Szombaton, május 9-én, bérlésben, fényes kiállításal, újdonságul először: „A bajusz.“ Énekes játék 3 felvonásban. Irta és zenéjét szerlette: Verő György.

Vasárnap, május 10-én, két előadás; délután 3 órakor félhelyárral: „A vígcegek.“ Énekes bohózat; este 8 órakor, bérlészünetben másodsor: „A bajusz.“

Május 2-án ismét bevonult a régen óhajtott poézis színházunk légkörébe: mint premiéret előadták „Casanova“ magyar operettet. Szövegét írta Faragó Jenő, zenéjét szerlette Barna Izsó. A legpoétikusabb tartalomú és szép zenéjű operetteknek egyike. A közönség, mely színültig megtöltötte színházunkat, valóságos extázisban volt. Örülünk, hogy a magyar zeneirodalom ilyet is tud produkálni és sovinszta lelkünk egészen feléledt. — A darab zenéje roppant fülbemászó és eredeti, — az egész operetten végig vonuló „Emlékszel“ e dal képezi a főmotívumot. Majd a „Párbaj kettős“, „Liba kettős“ és az utolsó felvonásban Casanova által énekel „kesergő“ dal majdne könynyegig hatott meg mindnyájunkat. A darab tartalma hasonlít a „Hoffmann meséihez.“ Különbön a fővárosi népszínháznak állandó kasszadarabja és e szezonnak kedvelt operettje volt. A szereplők a darabhoz méltón játszó-

tak. — Első sorban *Komlóssy* Emmáé a babér és elismerés, valamint a címszerepben *Palásthy* Sándoré. *Komlóssy* ez estén is a siker tetőpontját érte el. Nem hiába is istenítették Felsőmagyarország metropoliséban Kassán annyira, — különösen a Casanova „forge“-szerepében. Partnere, a Casanovát személyesítő *Palásthy* kitűnően bevált. Hangja meglepően jó, rövid idő alatt teljesen kedvencünké vált, mit kitűnő játéknak köszönhet. — *Székely* Pié ró szerepét gyönyörű hanggal énekelte. *Nagy* Gyuláné ismét gráciával táncolt és nagyszerű balletáncosnőnek bizonyult. Az egész előadás egyöntetű, sikerült és igazi elismerést érdemelt.

Május 3-ikán délután félhelyárral előadták „A némancipáció“-t, mig este bérlészünetben másodsor ment Casanova.

Május 4-ikén másodsor adták elő „Loute“ francia bohózatot.

„Mici hercegnő.“ A Vigszínház nagyhatású, legújabb kassza-darabja, a „Mici hercegnő“ című énekes bohózatban, mely szerdán kerül nálunk bemutatásra, a következő színtársulati tagok játszanak: *Aradi* Aranka, *Vágó* Béla, *Palásthy*, *Nagy* Gyula, *Komjáthy*, *Makray*, *Markovits Margit*, *Bartha*, *Czobor*, *Cseöregyh*, *Odry*. — Érdekes lesz a II. felvonásban előforduló új tánc, a *cake-walk*, melyet *Aradi* Aranka és *Palásthy* Sándor mutatnak be.

„New-York szépe.“ *Herker* Gusztáv szép zenéjű operettje csütörtökön kerül színre kitűnő szereposztásban. Játszanak benne: *Aradi* Aranka — címszerep; — *Komlóssy* Emma — *Fifi*, — *Bárdos* Irma — *Cissie*; — *Takács* Mariska — *Córa*; — továbbá: *Nagy* Gyula, *Cseöregyh*, *Vágó*, *Makray*, *Czobor*, *Nógrádi*, *Székely* Gyula.

„Kis mama.“ A francia *Meilhac* és *Halévy*nek ez a bájos vígjátéka pénteken kerül színre. Magyarul ez a darab a Vigszínházban adatott először és pedig *Csillag* Teréz kedvéért, aki akkor lépett át a Nemzeti színházról a Vibe. Tulajdonképen a Nemzeti színház repertoárjába való volna ez a szellemes, poetikus mű, oly annyira elűt a Vigszínház könynyüvéru sablonjától. A darab címszerepét *Takács* Mariska játszza, ami már biztosítéka a sikernek. A másik főszerepet, *Valentint* pedig *Palásthy* Sándor játszza.

„A bajusz.“ Az elmult budapesti színházi év legnagyobb szerű, legrégebb sikerű darabja a *Bajusz* volt, *Verő* György igazán költői, szellemes, mulattató énekes játéka. Kassán is ez aratta a legigazibb sikert az elmult szezonban. Nálunk, reméljük, ugyanazon fogadtatásban fog részesülni szombati bemutatóján.

IRODALOM.

Óh! adj egy csókot . . .

Óh! adj egy csókot s véle
Ihletet nekem,
S én legszebb dalom érte
Néked elzengem.

Már rég kihalt az élet
Fájó lelkemből,
Már vágyaim sem élnek
Dalom se' esendül.

De egy csókodtól — érzem —
Élet száll belém
És felfrissül a vérem
Ajkad csók-lehén.

És dalt sír érte lantom,
Egy szép, égi dalt . . .
Majd lassan elhal hangom . . .
S vágyam is kihalt.

iksz.

Magyar Irodalomtörténeti Chronologia cím alatt dr. Perényi József, a sátoraljai helyi kegyesrendi főgimnázium tanára egy nyomtatott ivre terjedő, de rövidsége mellett annál tömörebb és könnyebb áttekintést nyújtó füzetet bocsátott közre.

A magyar irodalom ébredésének korától az 1854. évi hazánkban megjelenő magyar írók s magyar kiadók, vagy kezdetben a ma is nevezetes leirók ügybuzgalmát, munkásságát tárja fel a füzet, az irodalmi termékek címének, szerzőjének és a mű megjelenési évszámának feltüntetésével.

Nemzeti irodalmunknak van sok olyan terméke, mely eredeti értékét, klasszikus szépségét mind az idők végeig megfogja tartani. Érdekes tehát, ha egy ilyen kiválóbb mű megjelenésének idejét is tudjuk, mert pl. Gvadányi Rontó Pálja, ifjúsági irodalmunknak ma is egy kiváló alkotása; és a zsenge lélek szinte vágyik megtudni, hol, ki, mikor írt egy ilyen mulattatva oktató ifjúsági regény félet. De érdeklődést kelt a komoly tudásban is az emlékezetet kiegészítő és könnyen áttekinthető, kis munka.

A középszentmiklósi irodalom-történet tanulásánál megbecsülhetetlen szolgálattal tesz; mert egy általános indexe ez a mi nemzeti művelődésünknek, dióhéjba foglaltnak; de mégis minden fontosabb dolgra kellő felvilágosítást tartalmazva. Szinte kihívja a folytatást, hogy: szerzője az 1854–1900-iki időszakról is adjon hű képet, mert ez mutatja aztán meg igazán a mi nemzeti kultúránk dicsőretes, mondhatnám páratlan törekvést tanúsító fejlődését.

A csinos kiállítású füzetet, mely a „Zemplén” nyomdájában készült, Alexander Vilmos helybéli könyvkereskedő adta ki.

Elismerést és dícséretet érdemel a szerző és kiadó egyaránt, s a füzet tanuló ifjúságunknak úgy, mint a tudomány kedvelőinek egyaránt melegen ajánlható. — A csekély 40 fillérvényi árt, amelyért kapható, bőven megéri. (5.)

Hét év a tengeren. Ez alatt a cím alatt dr. Gáspár Ferenc új könyvet írt. Eddig ugyan csak az 1. és 2. füzetet kaptuk meg, de már ezekből is látjuk, hogy Gáspár Ferenc modern formában a színes és reális leírás minden eszközeivel adja megragadó képét annak a végtelen világnak, amely a tenger csodálatos világa. Magyar szempontból indul, és könyve minden sorában ott csillog a magyar érzés. S nincs a tengerészeti életnek egyetlen nevezetes mozzanata sem, amelyről nem mondana nekünk igazat és érdekeset. A „Hét év a tengeren” 17–18 füzetben fog megjelenni. Egy-egy füzet ára 60 fillér. Minden két hétben egy, két vagy harmadfélves füzetet bocsátanak ki a kiadók: Singer és Wolfner. A teljes munka előfizetési ára füze kilenc korona, pompás diszkótesben tizenkét korona. A műben vagy kétszáz illusztráció lesz, azoknak körülbelül a fele egész oldalas kép. Az első a haditengerészet lovagkorát tárgyalja. Aztán színes és az érdeklődést mindvégig lekötő változatosságban következik a modern tengerészet rajza. Az az élelítés és jellemző tehetség, amely Gáspár első sorban igazi íróvá avatja, megnyilatkozik már ott, ahol ezt a mesés átalakulást kifejti előttünk: könyvének első fejezetében. Lesz még alkalmunk, hogy bővebben is megemlékezzünk erről a szép könyvről, addig is felhívjuk reá olvasóink figyelmét. Az 1. füzetet mutatványul mindenkinek megküldi a Singer és Wolfner cég.

Utmutató a deszkapók átalakítására és a vereckei kaptárral való méhészkedésre című méhészkönyv megjelent, mely a szerzőtől, Bacskay Sámuel csapi (Ung.) lelkész, méhészköri elnöktől bérmentes küldéssel, 85 fillérért rendelhető meg.

A Vasárnapi Ujság április 19-iki száma 29 képpel s a következő tartal-

lommal jelent megalapító IX. Keresztély király (képpel). — Anyám költemény. Románból fordította Révai Károly. — Regénytár: Az a bizonyos Mikos. Elbeszélés. Irta Mikszáth Kálmán. — Fölfelé. Regény. Irta Vértési Arnold (Goró Lajos rajzaival). — A nádasban. Regény. Irta. Krazin N. Orosz eredetiből fordította Ambrozovics Dezső. — A tavaszi nemzetközi kiállítás a Mücsarnokban (képekkel) Greguss Imre, Jantyik Mátyás, Kriesch Aladár és Neogrady Antal festményei s Istók János és Radnai Béla szoborművei után). — Szaitafarnesztírtája (képpel). — Régiséggyártás. — Virágok az amerikai nászünnepeken. — Erzsébet Amália főhercegnő esküvője. (a főhercegnő és völgyénye, Liechtenstein Alajos herceg arcképeivel). — Trónörökösök keleti utazása (képekkel Ferencz Ferdinánd főherceg és Frigyes Vilmos német trónörökös egyiptomi útjáról). — A nemzetközi történelmi kongresszusról. Lampérth Gézától. — Szkcicó. — A Photo-Club kiállítása (képekkel). — Exlex. Karcolat Nemótól — Madarassy Pál (arcképpel). — Beksics Gusztávé (arcképpel). — Lengyel István (arcképpel). — Mentőkészülék a lovak megbokrosodása esetén (képpel). — A budapesti eb-kiállításból (képekkel). — Irodalom és művészet Közintézetek és Egyetek, Sakkjáték, Képtalány. Egyveleg stb. stb. rendszeres heti rovatok. A Vasárnapi Ujság előfizetési ára negyedévre négy kor, Politikai Ujdonságok kal és Világkrónika val együtt hat korona. Megrendelhető a Franklin-Társulat kiadói hivatalában (Budapest, IV., ker. Egyetem-utca 4. sz.) Ugyanitt megrendelhető a Képes Néplap a legolcsóbb újság a magyar nép számára, félévre 2 korona 40 fillér.

Magyar diákok! Az ifjúság jelen életében lehetetlen volt nem éreznünk, hogy a mozgalmak egyik legerősebb élítő és extensív eszköze: a magyar diáklap hiányzik. Kötelességünknek tartottuk tehát, hogy a magyar sajtó egyik legfüggetlenebb és legönzettebb lapjában, a Független Magyarországon egy, a magyar diákság minden ügyét-baját felélő s minden cenzurától teljesen független mellékletet nyissunk, mely az legyen, amire minden ifjúsági lap törekedett, sajnos, sikertelenül: önálló, életképes és tözsgyökere magyar diáklap. Minden vasárnapi jelenik meg a Független Magyarországon melléklete a: Diák Élet. Keresészek fel cikkekkel e rovatot. Minden a diákság életéhez tartozó indítványokat, minden panaszokat meg hallgatására talál e lapon. Pártoljátok tehát az eszmét, s vegyétek oly szívesen kezétekbe e lapot, mint amilyen önzetlenné tett ebbeli kérésünknek elegendő az a lap, melynek homlokán mindnyájunk közös ideálja olvasható: Független Magyarország. Hazafias üdvözléssel a szerkesztő-bizottság: Gulyás József, Galassy József, Jakab Sándor, Kövesy Pál, Kulcsár Gyula, Melha Tibor, Némethy Béla, Óhegyi Lajos, Oláh Gábor, Prodam Guido, Rudas L. Jenő, Simonovits Pál, Szende Károly, Szécskay György, Wachsmann Ferenc.

TANÜGY.

Mehívó. A Zempléni vármegyei tanító-egyesület Felső-köre 1903. évi május hó 14-én d. e. 9 órakor Nátafalván, a róm. kath. iskolában tartja gyűlését, melyre a kör Tagjait és a tanügy barátait szerencsénk van meghívni. A gyűlés tárgyai: 1. Elnöki megnyitó. 2. Mult gyűlés jegyzőkönyvének felolvasása. 3. Pénztárnoki jelentés. 4. Osztatlan iskolában való tanításnak bemutatása, — szóbeli tanítás a IV. osztályban, a Dunántúli dombos vidékről; — tartja: Puha Demeter r. k. tanító. 5. Ember János „Apró emberek tudománya” című műve ismertetése és méltatása. — Zselt-vay Bogdán áll. tanító. 6. „Miből álljon a gazdasági ismétlő iskola tananyaga, hogy Zempléni vármegye felső

vidéke természeti viszonyainak és népünk culturális állapotának és életmódjának megfelelően.” — Értekezés Jászberényi Kálmán ág. ev. tanítótól. 7. „A magyar nyelv direct tanítási módszere s annak tananyaga az I. osztályban.” Felolvasás, tartja: Horváthy Gyula r. k. tanító. 8. A jövő gyűlés helyének kitűzése. 9. Esetleges indítványok. A gyűlést követőleg közömbös: egy teríték ára 3 K. — A közömbös résztvenni óhajtok Puha Demeter tanító urnál (Nátafalván) okvetlen jelentkezni szíveskedjenek, még pedig május hó 8-án. Nagy-Mihály, 1903. május hó 1-én. Mathiász József f.-köri elnök, László E. Flóris f.-köri jegyző.

IPAR ÉS KERESKEDELEM.

Szövetkezeti gyűlés. A „Hangya” kötelekébe tartozó zemplén-, borsod-, ung-, bereg-, gömör-, abaujmezei fogasztási szövetkezetek és a Magyar Gazda Szövetség ezen megyékbe tartozó gazdakörei népes értekezletet tartottak Miskolcra Ivánka Oszkár országgyűlési képviselő elnöklése alatt. Vármegyénkbeli szövetkezetek részéről Szabó Sándor dr. és Voronyák József vettek részt, kik mindketten kiváló szakértelemmel szólottak az értekezleten hozzá minden kérdéshez. Legérdekesebb volt Szabó Sándor dr. felolvasása „A gazdakörök szervezéséről és azok hatásáról.” A felolvasás után a folyó ügyek vétettek tárgyalás alá.

A Sátoraljai helyi villanyvilágítási és erőátviteli rt. a város által közvilágításért fizetett évi 10,000 k-nak és a város kezességének lekötésével 200,000 k. 50 éves törlesztéses kölcsönt vesz föl. A kölcsönre ajánlatot tettek a Pesti hazai takarékpénztár és a Pesti magyar kereskedelmi bank.

Gibárti elektromos művek részvénytársaság. E cég alatt Szerencsen Zemplén megyében új vállalat alakult a Ganz és társa cég égisze alatt, odaváló nagybirtokok részvételével, amelynek célja a villamos energia iparszerű alkalmazása bármely módra. Az új vállalat alaptökéje 600,000 k. (3000 drb 100 k. részvény.) Igazgató-sági tagok: Asboth Emil, Beck Vilmos, báró Harkányi Béla, báró Harkányi János, Hoor-Tempis Mór dr., Horánszky Dezső dr., Kögler Gusztáv és Nógrádi Károly.

A sárospataki kovamolomgyáregylet az eddigi 53,250 frtot kitevő alaptökéjét 40 drb 300 k.-s részvény visszavásárlása és megsemmisítése által 12,000 k.-val leszállította. A részvénytársaság ez idő szerinti alaptökéje 94,500 k. (315 drb 300 k.-s részvény.)

KÖZGAZDASÁG.

*** Vetőmagvak.** (Mauthner Ödön tudósítása.) Még 4–5 nap előtt úgy látszott, mintha az idény befejeződött volna, de a helyzet hirtelen megváltozott és jelenleg meglehetősen nagy mértékben keresnek különösen takarmányrépamagot, vetőmag kukoricát és különféle fűmagvakat. Vöröshere mag. A kereslet ugyan jóval csökkent, de azért még mindennap rendelnek, s a rendelők igényeit, legelsőrendű vetőmagot illetőleg, még ki lehetett elégíteni. Ily vetőmagból a készletek már minimálisak. **Lucernamag.** A kereslet élénkebb és a forgalom kielégítő volt. **Takarmányrépamag.** A kereslet aránylag igen élénk volt, mert nemcsak a legutóbbi fagyok, hanem a jelenleg mindig nagyobb mérvben mutatkozó ormányos bogár pusztításai következtében — utánvetés volt szükséges. Utánvetésre legalkalmasabb az impregnált répamag, mert 4–5 nappal előbb kél, mint a nem impregnált. **Fűmagvak,** a melegebb időjárás és gyakori esőzések következtében, úgy az egyes fajok, mint a keverékek iránt igen

nagy volt az érdeklődés. Spugula, pohanka, mustár, seradella és csillagfűmág zöldrágyszás céljából nagy mennyiségben kelt el. **Kukorica.** Ugy vetőmag, mint zöld, takarmánytermelésre oly nagy mértékben kerestek, mint tan sohasem. Sok gazdának fogalma sem volt, hogy saját magtermése teljesen csiraképtelen s most sietve fedezik a vetőmagszükségeit. A legkeresettebb fajok a következők: Székely, Rignolotto, Cingnantino, alsúthi, bánati, fehér és sárga lófogú, mely fajok 70–100% csiraképeséggel még kaphatók. **Muharmag.** Minthogy a kereslet csekély és a kínálat meglehetősen élénk, az árak ismét csökkentek egy kissé. **Jegyzések nyersárúért 50 kilónként Bpsten:** Vöröshere 78–84 kor. Lucerna 56–60 kor. Impregnált répamag 36–52 kor. Répamag keresk. áru 28–44 Bukkány 6½–7½ Muhar 9–10 kor.

Közönség köréből.

— Alak és tartalomért a beküldő felelős. —

Válasz Péter Mihálynak.

A Felsőmagyarországi Hírnap f. évi 32. számában P. M. hosszú lére eresztett védekező főmedvényében **ellenem írván:** kijelentem, hogy **abból amit írt, egy szó sem igaz.** Pl. írja: „Furcsán tartom, hogy id. B. K. engem következetesen per „nt. barátom”-nak szólít. Ki kell jelentenem, a félreértések eloszlatása végett, hogy én B. K.-al életemben talán csak 3–4 szer találkoztam és sohasem voltam vele **oly viszonyban, mely őt a barátom szó használatára jogosítaná.**”

Itt jön kényszerítve, P. M. baráti levele kefelevonata, a titkos borderó: „Tek. Berecz Károly urnak. A-Bereczki. „Édes Barátom!” (A szöveg titok!) Szíves üdvözléssel, Szerető barátod Péter”. K.-A. 1901. febr. 21. (Betűző lenyomatok.)

Lelkipásztor hitsorsosát a nyilvánosság előtt ily mélyen sérteni akarván: **másképp, mint a saját fegyverével: nem védekezhetem.**

Ezek után, a reál Honfi Keresztesi Páltól maradt repedt tilinkót kinző, vékony dongája s még gyarlóbb hangjával a debreczeni püspökségre mérészen törtető gálszécsei parókustól végkép így búcsúzik a bodrogközi rigó — Petőffivel:

„Isten veled, te elpártolt barát”...
Nem sajnáljuk az ilyen cimborát!

Id. Berecz Károly.

Felkérjük t. előfizetőinket és mindazokat, kik az előfizetéssel hátrálékban vannak, hogy úgy a hátrálékos összegeket, valamint az új előfizetést a már küldött utalványokon beküldeni méltóztassanak.

A kiadóhivatal.

A SZERKESZTŐSÉG ÜZENETE.

B. I. Z. Agárd. 1) Nagyméltóságú vallás-és közoktatásügyi m. kir. miniszter ur. 2) Állampénztár. 3) Mint politikai és szépirodalmi: a „Hét”, egyébként az „Uj Idők” és „Vasárnapi Ujság.”

R. Gy. né Bpest. Legközelebbi számunkban helyet adunk a nagyon ügyes rajznak. Ne is méltóztassék kérdezni, csak tessék küldeni, mindenkor örömmel vesszük. Szívélyes üdvözlét.

B. M. Bpest. Megkaptuk. Mihelyt lehet: sorát ejtjük.

H—o. Helyben. Ilyen intimitásoktól bővebb tartalmat s letelepést vár a publikum. Különbösen, ha megkezdönék: számrol-számra folytatni kellene s az megszokta elvesztené érdeklőségét, hogy pedig egyszerre többet leközzöljünk, arra nincs terünk. A dolog jól van megírva, de a túlzalmozott fdegen szavakat — mire már figyelmeztettük — igyekezzék kerülni, mert az, ha csak nem elkerülhetetlen — visszatetsző. Próbáljon croquist írni: arok ügyesen írta.

Kiadótulajdonos **Éhlert Gyula.**

H I R D E T É S E K

Ez életben soha többé!

nem található az a rendkívüli alkalom, hogy **3 frt 50 krért** a következő áruk legyenek kaphatók, és pedig:

32 drb. 32 drb.
csak **frt 3.50** csak **frt 3.50**

1 db. pontosan járó Sveiczi Anker-Remontoir zsebóra, 5 évi jótállással, amely önmaga 5 frton felüli értéket képvisel; 1 finom aranydublé páncél-lánc; 2 db. aranydublé kézi gomb, mindég új marad; 3 db. aranydublé mellgomb; 6 db. vászon zsebkendő; 1 elegáns szivarszipka borostyánnal, szépen kiszívható; 1 zseb-szivárgó, mely egyszersmint óralánc-függő is; 1 elegáns selyem nyakkendő (utolsó divat szerint); 1 nagyon elegáns nyakkendő tü, aranyozott; utánzótt tüzes briliántokkal; 1 igen tartós korona pénztárca bürből; 1 bécsi nikél-krejon, mechan. nyomókészülékkel; 1 igen szép arckép-album; 5 db. művészies kivitelű látképes lev. lap, 1 bőr szivartárca préselt sport-képekkel; 5 db. érdekes tárgy hőlgyek és urak számára (szenczáción). Ezen 32 db. disztárgy, a sveiczi anker-remontuár órával együtt még rövid ideig csak **3 frt 50 krért** kapható. — Szétküldés az összeg előleges beküldése vagy utánvét mellett a sveiczi óra szétküldési raktár által:

Alex. Jungerwirth Krakkó.
Meg nem felelőkért pénz visszaküldetik.

EPILEPSIA, ki göresök, álmatlanság vagy más isdege bajokban szenved, forduljon egész bizalommal a **Schwanen** gyógyszerertárhoz Frankfurt a M. honnan teljesen díjmentesen kap egy füzetet.

Eladó

egy dus faragásu, nagy **menyeges ágy** Sárospatakon. Czim a kiadóhivatalban.

7302. sz. 1903.

Zemesvári vásár hirdetés.

Az idei pünkösdi országos vásár

a kereskedelmi m. kir. ministerium 11133. sz. engedélye folytán nem május hó 28-tól — június hó 1-ig, hanem ezen évben kivételesen

1903. évi május hó 14-től május hó 18-ig

fog megtartani.

Mindenféle állat felhajtása az országos vásárra — május hó 14-től csütörtökön reggel 5 órától kezdve — meg van engedve.

Temesvárott, 1903. évi április hó 28-án.

A városi főkapitányságtól

BANDL REZSŐ, főkapitány.

Bánáti ló-, szarvasmarha-, juh- és sertésvásár. — Gyümölcs-, mezőgazdasági-, kereskedelmi- és iparvásár.

Földbirtokosok figyelmébe!

Birtokokra előnyös

törlesztéses kölcsönöket

5000 koronán felül és konvertálásokat díjmentesen közvetít a

Kassai Takarékpénztár

Kassa, Fő-utca 36. sz. a. a Dómmal szemben.

Tk. 1719/1903. sz.

Árverési hirdetményi kivonat.

A kir.-helmezi kir. járásbíró, mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy a kir. kincstár végrehajtónak **Huszák László és neje** végrehajtást szenvedő elleni 526 korona 63 fillér tőkekövetelés és jár. iránti ügyében az agárdi 139. számú tjkben 227. és 381. hr. sz. alatt írt ingatlanból B. 16. sorszám alatt **Huszák László** nevében álló $\frac{1}{2}$ -ed jutalékra 70 koronában, az agárdi 542. sz. tjkben (291—292.) hr. számú ingatlanból B. 4. sorszám alatt **Huszák László** nevében álló $\frac{1}{2}$ -ed jutalékra 816 koronában ezen megállapított kikiáltási árban az árverést elrendelte és hogy a fentebb jelzett ingatlan az

1903. évi június hó 22-ik napján d. e. 10 órakor Agárdon megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alól is el fog adatni.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok kikiáltási árának 10%-át készpénzben, vagy másfolyányi értékű óvadékképes értékpapirokban a kiküldött kezéhez bánatpénzül letenni, vagy az 1881. LX. t.-cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál történt elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt a kiküldöttnek átadni.

Kelt Kir.-Helmezen, a kir. járásbíró, mint telekkönyvi hatóságnál 1903. évi április hó 7-én.

Bodnár, kir. jbró.

Értesítés.

Van szerencsém a n. é. közönség becses tudomására hozni, hogy

Szabászati iskolámat

3 hónapi tanfolyammal meghosszabbítottam, melyre jelentkezőket szívesen fogadok.

Egyben tudatom, hogy iskolámat a „Vörös Ökör“ épületéből **Klein Albert** ur kereskedése felett lévő emeleti lakásba tettem át.

Teljes tisztelettel

Kubiczky Károlyné.

Fél órával reggelizés előtt

már $\frac{1}{2}$ pohár

IGMÁNDI

KESERŰVIZ.

Kitünő étvágyat hozó természetes gyomortisztító és hashajtó. Könnyen bevehető, émelygést nem okoz.

Kapható mindenütt, ugy a forrástulajdonos: **Schmidthauer Lajos** gyógyszerésznél Komáromban, üvege 60 fillér.

Minőségileg kéretik össze nem tévesztetni más olcsóbb fajta keserűvizekkel, s beszerzésnél határozottan Schmidthauer féle Igmándi viz kérendő.

Raktárak Budapesten **ÉDESKUTY L.** és **LUX M.** cégekénél.

Export Amerika és Angolországba.

Kapható: **HAZAI H.** bel- és külföldi ásványvíz-üzletében S.-A.-Ujhely.

Legjutányosabb cséplési szén

a tatai brikett, tatai darabos szén,
a királdi darabos és koczka szén,
a sajószentpéteri darabos és cséplési szén.

Pontos és gyors kiszolgálás!

Magyar Általános Kőszénbánya Részvénytársulat

Budapest, V., Erzsébet tér 19.

Vezérképviselő: HEVESI GYULA Debreczen.

Igen nagy volt az öröme

nagyrabecsült négy vevőnknek, a kiknek április hó 22-én a nálunk nyert

600.000 koronás jutalmat
az

5.000 koronás főnyereménnyel együtt

összesen **605.000** korona összegben

az 57080. számú $\frac{1}{4}$ sorsjegyre **kifizettük.**

Hivatkozással e rendkívüli szerencsés eredményre az I. osztályu sorsjátékhoz a sorsjegyeket a tervszerűen megállapított áron ajánljuk, és pedig:

$\frac{1}{1}$ sorsjegy **12.—** korona || $\frac{1}{4}$ sorsjegy **3.—** korona
 $\frac{1}{2}$ sorsjegy **6.—** korona || $\frac{1}{8}$ sorsjegy **1.50** korona

Török A. és társa bankháza

a legnagyobb és kiváló szerencsétől kegyelt osztálysorsjáték-üzlet

B U D A P E S T,

Központ:

T e r é z - k ö r u t 46 a. s z á m.

Fiókok:

Váczi-körut 4. Múzeum-körut 11. Erzsébet-körut 54.

50 évi sikeri

**ESZÉKI
ARCZKENŐCS**

és eszéki
SZALVATOR SZAPPAN

eltávolítja a szepit, májfoltot,
és a bőr összes tisztatlanságát.

Valódi csakis a

DIENES J. C. SZALVATOR*
gyógytárából
ESZÉKEN, felsőváros.

1 tégely eszéki arczkenőcs ára . . . 70 fillér és 1 kor.
1 drb. Szalvator szappan ára . . . 1 korona.
1 tégely kézi paszta ára . . . 1 korona 20 fillér.
Lyoni rizspor kis doboz 1 korona, nagy doboz 2 korona.
Ezen cikkek mentek minden ártalmas alkatrésztől és
megfelelnek tökéletesen a 61,012 sz. B. m. rendeletnek.

Főraktár: BUDAPESTEN

TÖRÖK JÓZSEF gyógyszerész
VI., Király-utca 12. és Andrássy-ut 29.

Új szabó-üzlet

Budapestről.

Van szerencsém a n. é. közönség b. tudomására hozni, hogy a Rákóczy-utczán lévő Gyarmathy-féle házban egy — a mai kor minden kivánalmainak megfelelő

uri férfi divat-ruha

szabó üzletet

nyitottam, hol is mindennemű angol és modern szabású férfi ruhákat a raktáron lévő legfinomabb angol, francia és honi kelmékből a legújabb divat szerint gyorsan és izlésteljesen készítek.

A fővárosban számos éven át gyakorlatilag szerzett tapasztalataimnál fogva azon kellemes helyzetben vagyok, hogy a legkényesebb izlésnek is megfelelek, miért is számos látogatást és pártfogást kérve maradtam

teljes tisztelettel

Sant Mór.

A vidéki n. é. közönséget saját érdekében kérem, esetleges szives megkereséseiket pontosan nevemre **Stark Mátyás** ezimezni.

STARK MÁTYÁS

Sátoralja-Ujhelyben.

A butorok be- és kirakásáért kezességet vállalok.

Vasuton való költöztetésnél a butorköcsi használata díjmentes.

Vasuti menetrend.

Évényes 1902. október 1-től.

Indul Ujhelyből:

Budapest felé

Reggel gyors v. postával	7 óra 28 perc.
Délután személy v.	12 óra 13 perc.
Délután gyors v. postával	4 óra 02 perc.
Este vegyes v. postával	9 óra 10 perc.

Kassa felé

Reggel személy v. postával	7 óra — perc.
Délután személy v. postával	1 óra 15 perc.
Este személy v. postával	8 óra 32 perc.

Mező-Laborcz felé

Reggel vegyes v. postával	7 óra — perc.
Délután személy v. postával	1 óra 35 perc.
Este személy v.	8 óra 32 perc.

Csap felé.

Reggel vegyes v. postával	7 óra 39 perc.
Délután gyors v. postával	1 óra 10 perc.
Délután személy v. postával	4 óra 46 perc.
Este gyors v. postával	8 óra 39 perc.

Erkezik Ujhelybe:

Budapest felől

Reggel vegyes v. postával	6 óra 33 perc.
Délután gyors v. postával	12 óra 45 perc.
Délután személy v.	4 óra 15 perc.
Este gyors v. postával	8 óra 09 perc.

Kassa felől

Reggel személy v. postával	7 óra 13 perc.
Délután személy v. postával	2 óra 52 perc.
Este vegyes v. postával	8 óra 31 perc.

Mező-Laborcz felől

Reggel személy v.	7 óra 13 perc.
Délután személy v. postával	3 óra 30 perc.
Este vegyes v. postával	8 óra 31 perc.

Csap felől.

Reggel gyors v. postával	6 óra 50 perc.
Délután személy v. postával	11 óra 53 perc.
Délután gyors v. postával	3 óra 41 perc.
Este vegyes v. postával	7 óra 56 perc.

Szerdán és szombaton reggel 3 óra 47 perczkor tehervonat személyszállítással közlekedik Kassára. — Erkezik Kassára 7 óra 50 perczkor.